У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 74125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 3. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 6-го СІЧНЯ (JANUARY) 1970 No. 3. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 5 січня 1970

В АМЕРИЦІ

КАНАДІЙСЬКІ ЕКСПОРТЕРИ І ПРЕДСТАВНИКИ канадійського уряду насолоджуються милою візією поширеної торгівлі з комуністичним Китаєм, в якому живуть 700 мільйонів мешканців. Вже ведуться переговори між китайською й канадійськими представниками в Стокгольмі, Швеція, і можна сподіватися, що наслідком цих дипломатичних переговорів буде те, що в Оттаві й Пейпінґу засядуть амбасадори обидвох країн. Другий наслідок цих переговорів, — це збільшення торгівлі Канади з Китаєм. Зміна канадійської політики може мати вплив на Уряд цієї країни, який 19 років проголосив торговельне ембарґо проти комуністичного Китаю. В Канаді існують численні філії американських компаній, які торгуватимуть із китайськими комуністами.

СЕНАТОР ГЕЙЛОРД НЕЛСОН повідомив, що 14-го січня почнуться переслухання в Сенатській Підкомісії в справі монополів, щоб вияснити, чи американські жінки добре поінформовані про той риск, на який вони себе наражують, коли споживають піґулки для контролі народжень. В справі цих піґулок існують протилежні погляди. Одні вірять, що вони розв'язують справу перенаселення світу, спричиняючи пляноване число членів родин та звільняючи матерів - жінок від небажаного материнства. Та незабаром почали появлятися небезпеки від цих піґулок: вони спричиняють недугу серця жінок, параліч і артеросклерозу, розширення вен, депресію, гістерію, міґреновий біль голови, пістряк та ще інші недуги. Можливо, що сенатські переслухання вияснять цю справу.

КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР АЛАБАМИ Джордж К. Воллес твердить в інтерв'ю з журналістами, що в найближчих виборах в 1972 р. напевно здобуде президентське становище. В 1968 р. він здобув тільки 5 стейтів із 45 голосами електорів, але він мав поважне число голосів в 4-ох інших стейтах, що мають 46 голосів. Коли він здобуде ті 9 стейтів, то зможе торгом здобути більшість в Колеґії Електорів, в якій ніхто не матиме більшости. Ніксон не матиме більшости, бо податковою реформою і війною у В'єтнамі зразить собі виборців. Те саме буде з демократами, які підтримують войовничу нову лівицю. Виборці схочуть мати лад в країні і підтримають Воллеса — твердить він.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В БРАЗИЛІЇ під впливом Другого Ватиканського Собору старається про соціяльні реформи в країні, і це спричинило її конфлікт з урядом, який тепер в руках військовиків. В цій справі пішла скарга до Папи Павла VI, яку секретно переслали до Европи, звідки її передали до Риму. В цій скарзі оскаржується уряд в тому, що його працівники вбили й тортурували десятки осіб в 1969 році. Цю скаргу передали Понтифікальній Комісії Справедливости й Миру. Папа Павло VI дістав матеріяли в цій справі від свого нунція в Бразилії. Між переслідуваними є католицькі священики.

ОБИДВІ ПАРТІЇ ЗАЯВЛЯЮТЬ, що головною проблемою в їхній виборчій кампанії в цьому 1970-му році буде справа поборювання злочинів. Але здається, що краще зможе використати цю проблему Республіканська Партія, яка може твердити, що довгі роки демократи були при владі і нічого не зробили, щоб не допустити до того, що так значно збільшилося число злочинів. Голова Крайового Демократичного Комітету сенатор Фред Р. Гарріс із Оклагоми скликає у Вашинґтоні окрему конференцію в справі поборювання злочинів.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬЦІ ПЕРЕВЕЛИ в минулу суботу 3 січня 1970 р. рейд на єгипетський беріг Суезької затоки біля Раз Хараб, та схопили і перевезли вантажним гелікоптером до Ізраїлю 7-тонновий радарний споруд совєтської продукції. Цю операцію виявлено після того, як вістка про неї появилася у французькій пресі. Арабська преса затаїла її. Двома іншими рейдами — ізраїльці схопили в Ливані 21 полоненого та в Єгипті 4-ох полонених. Вони тримають їх для виміни на своїх полонених, схоплених арабськими рейдами.

ФРАНЦІЯ ПОГОДИЛАСЯ продати Іракові скорострілів і амуніції до них за 870.000 дол. До Шербурґу вже прибув іракський корабель, щоб забрати той вантаж. Вправді Ірак не брав безпосередньої участи в останній війні проти Ізраїлю з червня 1947 р., але має своє військо в Йорданії і належить до найбільш непримиренних ворогів Ізраїлю.

ГЕНЕРАЛ ВІЛЛІЯМ ПІРС ПЕРЕВОДИВ допити й розглядав терен у селі Сонґмі в Південному В'єтнамі, де 16 березня 1968 року одна американська частина буцім-то перевела „масакру" серед тамошніх цивільних мешканців. Сонґмі спалене й поруйноване, але вся околиця все ще насичена в'єтконґськими партизанами. Під час перебування ген. Пірса, голови спеціяльної військової слідчої комісії в цій справі, охоронну „парасолю" становили американські бойові гелікоптери.

МАДЯРЩИНА ВІДЗНАЧАТИМЕ в цьому році 1000-річчя свого хрищення. Католицька Церква у Мадярщині проголосила, що 1 серпня ц. р. розпічнуться святкування роковин народин святого Степана з-перед 1.000 літ. Мадярська Протестантська Церква приєдналась до тієї заяви, яку оприлюднено в офіційній комуно - мадярській пресовій аґенції. Мадярський уряд натякає в останньому часі на своє бажання поліпшити свої відносини з Ватиканом та з Заходом. Облегшено дещо виїзд за кордон.

АНГЛІЙСЬКИЙ ІСТОРИК АРНОЛД ТОЙНБІ ПЕРЕДБАЧУЄ, що до кінця цього року президент Ніксон відкличе всі фронтові війська з В'єтнаму і що це буде „перша програна війна Америки". Але ізраїльсько - арабське замирення бачить аж наприкінці 1979 року, себто за цілих 10 років, і то без посередництва великих держав.

СЕРЕД ФРАНЦУЗЬКИХ КОМУНІСТІВ — ФЕРМЕНТ. Вказує на це оприлюднена в партійному офіційному щоденнику „Ль'Юманіте" стаття видатного комуніста, члена парляменту Роджера Ґароді, який знову критикує партійний провід за його ніби слухняну поставу супроти Москви, таврує сучасний комунізм в СССР і підтримує своє давнє неґативне становище супроти окупації Москвою Чехо - Словаччини. Паризька преса передбачує, що хоч ту статтю проголосила „Ль'Юманіте", проте провід компартії Франції виключить Роджера Ґароді з партійного Політбюра та навіть, можливо, й викине з партії.

Президент закінчив працю над проєктом бюджету на 1971 рік

Сан Клементе, Каліфорнія. — Президент Ніксон конферував із директором бюджету Робертом П. Мейо, який прилетів був із Вашинґтону, і заявив після конференції, що вже має готовий проєкт бюджету на фінансовий рік, що зачнеться 1-го липня 1970-го року. Президент ще не вирішив, чи в новому фінансовому році пропонуватиме нові податки. Президент предложить новий бюджет на 1971 рік Конґресові 26-го січня. Прийнята Конґресом і підписана Президентом податкова реформа зменшила федеральні прибутки на 2.5 більйона, і тому передбачають, що Президент, який був проти конґресових проєктів, домагатиметься більших податків, щоб бюджет не був дефіцитовий. Президент відмовився подати пресі вісті про новий бюджет, бо це покищо секрет. Під час складання нового бюджету присутні були в Президента, крім Мейо ще Джан Ерлічмен — дорадник в справах домашніх справ, і Генрі А. Кіссінґер — асистент Президента в справах державної безпеки.

Програму „Аполло" продовжено до 1974 року

Гюстон, Тексас. — Ощадності в бюджеті спричинили те, що програму дослідів Місяця „Аполло", яка мала скінчитися в 1972 році, продовжено до 1974-го року. Заступник шефа цієї програми Джордж Ло заявив, що не відбудеться давніше заплянований восьмий лет до Місяця тому, що ракету „Сатурн 5", яка мала викинути астронавтів в подорож до Місяця, зужиється це, щоб заінсталювати першу американську космічну стацію. Ло повідомив, що до 1971-го року плянують відбути чотири подорожі до Місяця. Під час цих подорожей будуть досліджувати окремі місця на Місяці. До деяких місць найкраще дістатися тільки в деякому часі. В липні 1972 році мають встановити в космосі першу американську космічну стацію, яку відвідуватимуть тричленні залоги, що залишатимуться в космосі на вісім тижнів. Три останні подорожі до Місяця в програмі „Аполло" триватимуть довший час як попередні, бо астронавти матимуть виконати довшу програму.

Крайова продукція збільшиться в 1975 р. до 1.4 трильйона

Вашинґтон. — Крайова продукція в найближчих роках має збільшуватися по 7 відсотків річно — передбачає Департамент Торгівлі. В 1975 році вона має дійти до 1.4 трильйона — 1,400.000,-000,000. Крайова продукція — це вартість випродукованих товарів в році та вартість виконаної праці. Вона впродовж минулої декади збільшилася на 85 відсотків. В найближчому році більші промислові корпорації збільшать продукцію принаймні на 7 відсотків. Родина з середнім прибутком, яка тепер має прибуток у висоті 8.000 долярів, в 1975 році збільшить свій прибуток до 10.000 дол. Впродовж декади збільшено число нових варстатів праці на 17 мільйонів, видатність праці в одній робітній годині збільшено майже на 30 відсотків. Зі всіх 143 промислів, які досліджувано — 19 мають збільшуватися по 10 відсотків річно або і більше, 58 по 5 відсотків і 66 поменше, як по 5 відсотків. Найбільше мали б збільшитися такі промисли, як „рухомі доми — на 19 відсотків, електронічні компютори — на 17 відсотків, елевейтори і рухомі сходи — на 15 відсотків.

Ніксон очолює список найпопулярніших людей в ЗСА

Прінстон, Н. Дж. — Аґенція д-ра Джорджа Геллупа перевела опитування і ствердила, що найпопулярнішою особою в 1969 році був президент Ричард М. Ніксон, який дістав майже тричі більше голосів в порівнянні з особою, що стоїть на другому місці. На другому місці щодо популярности стоїть протестантський проповідник Біллі Ґреґем, на третьому віце-президент Спіро Еґню, четвертому колишній президент Линдон Б. Джансон, а далі йдуть такі особи: сенатор Едвард М. Кеннеді, Гюберт Г. Гомфрі, Гаррі С. Труман, Джордж С. Воллес, Папа Павло VI і Едмунд С. Москі —минулорічний кандидат на віце-президента.

В бюджеті на 1971-ий рік 1.5 більйона призначені на оборонні ракети „Сейфґард"

Вашинґтон. — Представники Департаменту Оборони погодилися в тому, щоб в новому оборонному бюджеті, який президент Ніксон предложить Конґресові при кінці цього місяця, призначити 1.5 більйона на поширення системи оборонних ракет „Сейфґард". Коло 900 мільйонів долярів з цієї суми мали б бути зужиті на докінчення різних еквіпунків до цих ракет і до радарової системи для першої фази ракет „Сейфґард", в якій мають бути оборонні засоби для двох комплексів так званих „Мінутменів". 600 мільйонів призначені на започаткування поширити цю оборонну систему. З Департаменту Оборони повідомляють, що вивчають, чи ракети „Сейфґард" мають бути звернені на оборону проти Комуністичного Китаю, чи проти СССР, або розміщені так, щоб могли бути комбінованою обороною проти тих і тих. Найбільше голосів є за те, щоб це була оборона проти Китаю.

ЛИТОВСЬКІ ГАЗЕТИ ПРО ЗУСТРІЧ ПРЕЗ. М. ЛІВИЦЬКОГО З Д-РОМ И. ВАЛЮНАСОМ

Чикаґо, Ілл. — Литовські газети „Драуґас" — „Друг", „Лайсвої Лєтува" — „Вільна Литва" „Науснос" — „Новини" і „Дірва" — „Нива" з грудня 1969 р. помістили фотознимку президента УНР у екзилі Миколи Лівицького в товаристві голови Найвищого Комітету Визволення Литви д-ра И. Валюнса. Зустріч відбулася в Ню Йорку. М Лівицький обговорював з головою Комітету Визволення Литви сучасне становище в обох поневолених Москвою країнах та подякував И. Валюнасові за вручену медалю, що була видана за кордоном з нагоди 50-ліття проголошення незалежної Литовської держави. Три названі газети виходять у Чикаґо, де є велике скупчення литовців, а „Нива" виходить у Клівленді.

ЕПІЛОГ АФЕРИ КАНОНІРОК ДЛЯ ІЗРАЇЛЮ

Великого шуму в цілому світі наробило добуття хитрістю з французького військового порту у Шербурґу п'ятьох канонірок, що їх збудовано для Ізраїлю, проте після червневої війни проти арабів з 1947 року затримано з забороною передати Ізраїлеві. Постановою французького уряду звільнено двох генералів, які були причетні до цієї справи. На світлині ліворуч ген. Бернард Казель і праворуч генерал - інженер Луї Бонт — жертви своєї симпатії супроти Ізраїлю. Французькі високі військовики й промисловці сприяють радше Ізраїлеві, як арабам, не забувши воєн проти арабів у Північній Африці та тямлячи союз з Ізраїлем у спільному поході проти Єгипту в 1956 році.

Еґню: не буде зміни політики ЗСА супроти південної Азії

Банґкок. — Віце-президент Еґню, відвідавши Тайвань (Формозу), прибув до Таї (Сіяму), відтіль полетів до Непалю. У розмові з президентом Вільного Китаю старенським маршалом Чіянґ Кай-шеком — Еґню з'ясовував останні американські заяви й розпорядки, які виявляли бажання поліпшення американсько - китайських відносин. Еґню ствердив, що континентальний Китай під комуністичною владою нараховує 800 мільйонів мешканців і тому його не можна нехтувати. Політика ЗСА змагає принципово до відпружування міжнародної ситуації, де тільки можна, й вона у цьому стосується так само Комуністичного Китаю. Проте ЗСА — запевняв Віцепрезидент — залишається вірними своїм союзницьким зобов'язанням супроти Вільного Китаю й будуть боронити його проти можливої комуністичної аґресії. Також у Таї (Сіямі) веце-президент Еґню, у нарадах з прем'єром Таномом Кіттікахорном і міністром закордонних справ Танатом Хоманом, заявив, що З'єднані Стейти не змінять своєї політики супроти Південної Азії і не відмовляються від прийнятих на себе договірних зобов'язань. Віце-президент доражував не прив'язувати надто великого значення до різних голосів в американському Конґресі й пресі. Він стверджував, що деякі американські політики в своїй ревності робити ворогів Америки її приятелями — „роблять приятелів ворогами". Віце-президент і його дружина відвідали таїського короля Фуміфоля Адулета і його дружину королеву Сірікат та оглянули, як туристи, славетні старинні святині Будди. З столиці Банґкоку Віце-президент і його почет відлетіли двома меншими літаками до столиці гімалайської країни Непалю Катманду, бо тамошнє летовище не пристосоване до таких великих джетів, як ним подорожує Еґню.

Совєтсько-китайські розмови в Пейпінґу відновлено — поруч із лайками

Гонґ Конґ. — До Пейпінґу вернувся з Москви голова совєтської делеґації на совєтськокитайській конференції про мирне полагодження спірних справ між СССР і Комуністичним Китаєм, перший віце-міністер закордонних справ Василій Кузнєцов. Але водночас комунокитайський пропаґандивний апарат відновив протисовєтські атаки. Впродовж чотирьох днів — на Новий Рік і після того 4 січня ц. р., офіційна пресова аґенція Гсінгуа розіслала статтю, повну лайок проти Москви й Вашинґтону. СССР і ЗСА — пишеться там — мають внутрішній фашистський режим, а в закордонній політиці переводять імперіялістичні аґресії. Вони говорять про мир, а насправді ведуть воєнну політику. ЗСА і СССР підготовляють проти Комуністичного Китаю війну „ґіґантськими засобами". При цій нагоді китайська комуністична пропаґанда знову вдарила Хрущова, назвавши його „клвоном", якого викинули в Москві на смітник, проте, продовжують його політику. Ці протисовєтські лайки не ворожать великого успіху пейпінґській конференції. Вона розпочалася 20 жовтня, але до цього часу не виявила будь-якого конструктивного поступу, бо китайські комуністи наполягають, щоб Совєти спершу визнали, що російські договори з 19-го сторіччя, завдяки яким царська Росія дістала величезні простори в Азії, були несправедливі. Совєтська делеґація не хоче взагалі ставити під сумнів існуючих державних кордонів, а тільки говорити конкретно про способи, як запевнити спокій на совєтсько-китайському кордоні та відновити торговельні й культурні взаємини.

Італії загрожує нова криза

Рим. — Всі три великі робітничі централі — комуністична, соціял-демократична й християнсько-демократична — звернулися із спільним протестаційним меморіялом до президента Джузеппе Саррати, закидаючи урядові переслідування робітників за переводжені ними страйки. Італійські робітничі спілки твердять, що поліція виарештовує провідників місцевих робітничих станиць та поводиться брутально супроти робітників, дармащо право страйків заґарантоване конституцією, як леґальний засіб в боротьбі за покращання умовин праці й зарібку. Провідний італійський щоденник „Коріере делля Сера" у Римі вбачає у тому виступі робітничих спілок заповідь нових політичних труднощів з уваги на слабку парляментарну підставу, яку має теперішній уряд. Ситуація ускладнена діяльністю анархістів та інших лівих груп, зорієнтованих здебільша на комуністичний Китай. Бомбові замахи, з грудня мин. року, при чому бомба в одному банку у Міляно вбила 16 осіб, створили нервову атмосферу. Громадська думка вимагає найрішучіших заходів проти терористів, а комуністи й опанована ними найбільша робітнича спілка закидають поліції, що вона використовує ту ситуацію для репресій проти робітників.

В УКРАЇНІ Є ВЖЕ 28 „СОЮЗНО-РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ МІНІСТЕРСТВ"

Київ. — У кінці грудня 1969 р. Верховна Рада УССР офіційно проголосувала за перетворення ще одного „республіканського міністерства" в „союзно-республіканське", контрольоване безпосередньо з Москви відповідним міністром усього імперського СССР. Так тією постановою було скасоване „республіканське міністерство хлібопродуктів УССР" і перетворене в „союзно-республіканське мініcтерство заготівель УССР". І. Стафійчука призначено виконувати ролю „міністра заготівель УССР", при чому, до його титулу не додається означення „союзно-республіканського міністра", бо такий перебуває у Москві. Усіх формально-незалежних „республіканських міністерств УССР" залишилося в Україні ще 7, і всі вони явно третьорядного значення: Автомобільного транспорту; Будівництва і експлуатації атомобільних шляхів; Комунального господарства; Місцевої промисловості; Побутового обслуговування населення; Радгоспів; Соціяльного забезпечення.

Наступні „союзно-республіканські міністерства" УССР не можуть вирішувати жодних справ у Києві та виносити будь-яких постанов без негайного узгодження з відповідним міністром центрального уряду СССР у Москві: Будівництва підприємств важкої індустрії; Вищої і середньої спеціяльної освіти; Внутрішніх справ; Вугільної промисловості; Геології; Енергетики і електрифікації; заготівель; Закордонних справ; Зв'язку; Культури; Легкої промисловості; Лісового господарства; Лісової і дереворобної промисловості; Меліорації і водеого господарства; теж Монтажних і спеціяльних будівельних робіт; М'ясної і молочної промисловості; Оборони; Освіти; Охорони здоров'я; Промислового будівництва; Промисловості будівельних матеріялів; Сільського будівництва; Сільського господарства; Торгівлі; Фінансів; Харчової промисловості; Хемічної промисловості; Чорної металурґії. Те що нині відбувається в совєтській Україні, має деяку аналогію в історії, коли за Гетьманщини Російська імперія відбирала державні права України, спершу реальні, а потім навіть паперові.

РОСІЙСЬКА МУЗИКА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ САДОЧКІВ

Київське видавництво „Музична Україна" випустило збірник „Музичні ігри та вправи у дитячому садку". Збірник упорядкувала В. Антонова, даючи до нього більшість матеріялу з російських композиторів і російських мелодій. Газети рекомендують таку продукцію для „вихователів дитячих садків та батьків".

Св. п. о. Володимир Довгович, священик-піонер, помер у Трой

Стемфорд. — Тут з Єпископської Канцелярії інформують, що в суботу, 3-го січня 1970-го року в місті Трой, Н.И., помер на 86-му році життя один з найвидатніших українських католицьких священиків-піонерів в Америці, св. п. Володимир Василь Довгович. Покійний народився 8-го грудня 1884 року в місцевості Сороки, Львівського повіту. Богословські студії закінчив в Українській Духовній Семінарії у Львові та одержав єрейські свячення з рук Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького 14-го жовтня 1907-го року. Два роки пізніше, в листопаді 1909-го року разом з дружиною, яка опісля померла, приїхав до Америки та виконував душпастирські обов'язки в Клівленді, Бостоні, Йонкерсі, Бофало, Гартфорді, Алентавні, Філядельфії, Йонкерсі, Ню Гейвен та багатьох інших українських католицьких парафіях. В роках 1916-18 був головним предсідником „Провидіння" та один із основників Української Ради в 1917-му році. За єпископства Кир Сотера Ортинського редаґував він „Душпастиря" та „Місіонара" і був єпархіяльним провідником Апостольства Молитви. В 1960-му році перейшов на емеритуру, але вкоротці знов вернувся до душпастирської праці та був парохом в Трой, Н.И. Єрейські похорони були заповіджені на вівторок, 6-го січня, в Трой, а похорон на цвинтар наступного дня, в середу 7-го січня.

„Терпкі пахощі" Лесі Лисак появилися і є в продажу

Джерзі Сити. — З кінцем грудня 1969-го року у В-ві „Свобода" появилася і є в продажу збірка есеїв Лесі Лисак: „Терпкі пахощі". У книжці, що має 344 сторінки друку, поміщено понад 80 есеїв, переважно тих, що впродовж минулих років були друковані в „Свободі". Літературну редакцію книжки перевів ред. В. Давиденко, а мистецьке оформлення — обкладинку і численні ілюстрації в тексті виконав мистець Богдан Титла. Зібрані в книжці оповідання — пише у вступних заввагах на обкладинці ред. В. Давиденко — тематично поділяються на дві частини: ті — про рідне село, що за горами і морями, про його маленьку школу і школяриків, про наших людей там тепер

Леся Лисак

і колись, про еміґраційні будні і свята, і — „американські" оповідання, якими авторка вводить в нашу літературу нові образи з чужого побуту і нові, незнані в ній персонажі... Глибокою тугою за прекрасною Україною, „соняшною меляхолією" перейняті Лесині оповідання, де з однаковою любов'ю знаходить вона місце для речей великих і малих. А любов до свого, рідного, до народу і його землі зветься патріотизмом... „Терпкі пахощі" Лесі Лисак коштують п'ять долярів і їх можна набути у В-ві „Свобода".

СВОБОДА SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новорічні бажання

Відомо, що відколи запанували в Україні російські большевики — українці з кожним Новим Роком бажають одне одному — „Щоб ми могли вернутися до вільного Києва". Поруч із бажанням „Здорового Нового Року" бажання, щоб Україна визволилась від окупантської влади, природне, бо немає більших цінностей як здоров'я і воля. Це — вічна правда, і ці бажання завжди актуальні.

Дехто може сказати, що вони наївні, бо ледве чи реальні, коли Україна переживає все ще час політичної деконьюнктури, а ворог — на вершинах мілітарної могутности. І медицина все ще неспроможна хоронити людину проти всіляких недуг. Але людина не може жити без ідеалів і без віри в добро. Глибока віра — це не тільки поштовх до всіх добрих діл і успіхів, але й сильна зброя проти слабостей тіла. І в усіх країнах світу людип бажають одне одному з Новим Роком того, чого прагнуть найдужче.

Ось, наприклад, популярний нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" приніс своїм читачам жменю новорічних побажань: щоб інфляція — якщо не зникла — то перестала денервувати людей, і щоб Конгрес мав відвагу підтримати президента Ніксона в боротьбі проти неї; щоб Президент довів до кінця В'єтнамську війну „з честю для Америки і волею для Південного В'єтнаму"; щоб ЗСА щасливо висадили людину на Марсі й улаштували вигідну міжпляhетну комунікацію; щоб у найближчому 10-річчі не було нової війни і „щоб пропала комуністична тиранія в Росії, розвалилась кремлівська імперія уярмлених народів, а до континентального Китаю прийшов Чіянг Кай-шек або його наступник, як президент вільного Китаю"; щоб закінчились затруювання повітря,злочинність, користування наркотиками, скупість мешкальних домів, погані робітничі відносини; щоб „велика мовчазна більшість" мала більше відважних речників, як віце - президент Спіро Егню „у бунті проти лібералів, які забагато влади мають в американській політиці, пресі, радіо і телевізії".

Як бачимо, побажання нюйоркського щоденника не лише покриваються з українськими, а ще й перевищують їх. Правда, цей щоденник розкладає здійснення їх аж на цілу декаду. Але й українці напевно погодилися б, щоб бодай за десять років не стало обох комуністичних центрів і визволилися всі уярмлені ними народи.

Централізація

Яких тільки назв не вигадала совєтська пропаганда для сучасної України! Крім офіційної назви „Українська Радянська Соціялістична Республіка", УРСР, в книжкових і газетних виданнях часто можна зустріти ще й такі назви, як „Українська Радянська держава", „Робітничо-колгоспна держава українського народу" „Українська соціялістична держава". Найпершою офіційною большевицькою назвою України, після збройної ліквідації УНР, була „Українська Соціялістична Радянська Республіка".

Спочатку совєтська Україна мала навіть такі комісаріяти, чи міністерства, як оборони, зовнішніх зв'язків тощо; газети й журнали для частин совєтської армії, що стояли на території України, виходили українською мовою. В Україні було кілька десятків спілок та організацій письменників, композиторів, акторів, різних діячів культури. Аж до 1930 року діяла українська кооперація, фактично незалежна від російської „централі". Відцентрові сили, що зроджуються в кожній імперії, — вияв енергії поневолених народів, турбували Москву від самого початку її „понервоніння". Ще Ленін, визнаючи на словах право за неросійськими народами жити незалежно, включно аж до виходу з СССР, кількакратно підкреслював необхідність боротися проти „местнічества". Централізація всієї влади в руках ЦК КПСС у Кремлі розпочалась за Леніна, посилилась за Сталіна, а тепер, за Брежнєва — набирає одвертіших імперіялістичних форм. Це стосується не тільки України, а й інших так званих республік, але на прикладі понад 45-мільйонової України видко цей процес найвиразніше. На кінець 1969 р. в „українській совєтській державі" ще залишалося 8 так зв. республіканських міністерств, формально підпорядкованих „урядові УССР". Але 27 грудня „Радянська Україна" повідомила, що Верховний Совєт УССР постановив перетворити „республіканське міністерство хлібопродуктів УССР" у „союзно - республіканське міністерство заготівель УССР". Нині Україна має ще лише 7 „республіканських міністерств": автотранспорту, будування автошляхів та інші третьорядного значення, а 28 міністерств уже переведено в „союзно-республіканські". Москва відбирає в України навіть паперову „державність".

У НЕЗГОДІ АРАБІВ — СИЛА ЖИДІВ

Близько 22-ох років триває ворожнеча між Ізраїлем та арабським світом. Цю ворожнечу породило проголошення самостійности Ізраїлю 14-20 травня 1948 року і по нинішній день арабські лідери та арабські маси не можуть примиритися з фактом існування ізраїльської держави. Протягом цих років було вже три ізраїльсько-арабські війни, а що за кожним разом переможцями були ізраїльці і переможеними араби — то це феномен, що його можна порівняти тільки з біблійним двобоєм між Ґоліятом і Давидом.

Статистика має просто розторощуючу мову: 14 держав — членів заснованої 22 травня 1945 року Арабської Ліґи займають разом територію понад 3,610.000 кв. миль із населенням понад 11,870.000. По другому боці цього арабського колоса стоїть Ізраїль із територією кругло 8.000 кв. миль і 2,700.000 населення. В самій лише Америці кількість жидів удвоє більша, як в Ізраїлі, — кругло 5,720.000, з чого в одному тільки Ню Йорку 1,900.000. Араби з давніх часів відомі як вояовники, тепер виявилися далеко нижчими від жидів своїм вишколом, зброєю, воєнною технікою і духом. Це власне незрозумілий для сірої людини феномен.

Жмут світла на цю загадку кинула конференція „на вершинах" Панарабської Ліґи, що відбулася 21-23 грудня 1969 р. в столиці Мароко, Рабаті. На ту конференцію не прибули президенти Тунізії, Іраку й Сирії, вславши тільки своїх міністрів. Конференція мала стати „воєнною радою", яка виготовила б всебічний плян нової війни проти Ізраїлю, але скінчилася вона черговим дисонансом і новою распрею після того, як найбагатші арабські держави — Савді Арабія і Кувайт — відмовилися побільшити свої річні дотації на загоєння ран з війни 1967 року.

Савді Арабія, Кувайт і Лібія, що мають великі прибутки з своїх нафтових джерел, платять Єгиптові, Йорданії і Сирії 358 мільйонів долярів річно. Проте, тільки лідер революційно-партизанської Організації Визволення Палестини — Яссір Арафат — прибув до Рабату з надією дістати яких 20 мільйонів долярів на терористично-під'їздову війну проти Ізраїлю. Арабські володарі схвалюють „малу", невиповіджену війну проти Ізраїлю, що її ведуть фанатики-добровільці, юнаки й дівчата, які дістають військовий вишкіл й новітню совєтську зброю. Але їх солідарність з революціонерами й теплі до них почування не сягають — до глибини власних кишень. І при всій ненависті до Ізраїлю все ще нема в арабському світі єдности, немає спільного політичного фронту, необхідної передумови, щоб можна було „зіштовхнути Ізраїль до Середземного моря".

Все ж ненависть арабів до Ізраїлю є головною психологічною перешкодою для замирення. Виявилося це на останній спробі мирового посередництва Америки. Проєкт, що його зголосив державний секретар Вілліям Роджерс, іде максимально назустріч арабським інтересам: вимагає від Ізраїлю відкликання всіх збройних сил з окупованих Ізраїлем у 5-денній війні в червні 1967 року арабських земель, признає теж у принципі право арабським втікачам вибирати, чи вони хочуть вертатися до колишньої Палестини, себто теперішнього Ізраїлю, чи поселитись, з відповідним відшкодуванням, в арабських країнах. Пропонує Ізраїлеві й Йордані безпосередньо порозумітись щодо кордонів і управління в Єрусалимі. Вимагає тільки від арабів визнання ізраїльської екзистенції.

Однак, тепер ці пропозиції арабська верхівка знехтувала, бо коли зфанатизовано маси, то трудно приходити до них з будь-яким компромісовим пляном.

І подібна історія з Ізраїлем. Після окупування в 1967 році кругло 20.000 кв. миль арабської території, з їдою прийшов апетит і в Ізраїлі. І прем'єр Ізраїлю Голда Меїр дивиться на ЗСА та їх державного секретаря Вілліяма Роджерса, як на зрадників ізраїльських інтересів.

Ключ ситуації на Близькому Сході в руках Москви. Вона не хоче втратити здобуту в Єгипті, Сирії й Іраку марку єдиного протектора й оборонця арабських прав, а що Москві вигідна напружена ситуація скрізь, де можна її створити, то вона й не наполягає на арабів, щоб мирилися.

Це — гра з вогнем. Бо фанатики з організації Яссіра Арафата, з одного боку, та ізраїльські максималісти — з другого можуть таки довести до нової „малої" війни, а приявність на Середземному морі Шостої американської і совєтської воєнної фльот може в такій ситуації довести до 3-ої світової війни.

„ПОВІСТЬ ПРО ЧЕКІСТА" НОВИЙ КІНОФІЛЬМ

Одеська кіностудія випустила кінокартину „Повість про чекіста", в якій зображено в партійному насвітленні боротьбу совєтського німця, інженера Ніколая Гефта в Одесі проти гітлерівців. Гефтові приписують різні подвиги, в тому й затоплення кількох кораблів у порту під час другої світової війни. Хоча Одеса була окупована румунами й німців там майже не було, у фільмі показано найбільше німців. До чого дійшла українська кіностудія в Одесі, видко по складу її „творчого колективу". Фільм ставили й виконували в ньому ролі: К. Сорокін, О. Добронравова, Г. Тонунц, Є. Тєтьорін, Б. Дуров, С. Пучінян, кіносценарій написав Р. Ібрагімбеков, за повістю В. Міхайлова . . .

Д-р Борис Сухоручко-Хословський, полковник
Чехо-Словаччина

„МАЛА" РЕВОЛЮЦІЯ І ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ

По широкому шляху в напрямку до замерзлого Дніпра, мчаться верхівці... То в Зимовому поході, на початку 1920 року, змагаються старшини - командири частини Київської дивізії, що вирушила була з Київщини у полтавський рейд, щоб, переправившись через Дніпро, справити „маєницю" на Лівобережжі. Випереджаючи один одного, вихром несуться до Дніпра: хто перший напоїть в Могутнім свого вірного коня...

Ось - ось уже видніє льодом скований Ревучий, а за ним рідної Полтавщини хати.

Аж ось той перший, що вже мав вступити на лід Дніпра, чомусь раптом зупинив свого коня. За ним один по одному і всі зупинились. В чім же річ? Що, забули про змагання, хто перший напоїть свого дніпровою водою?.. Аж ось і причина! З Лівобережжя тринадцятилітній хлопчина їм дорогу заступив. З Полтавщини перша зустріч зупинила...

„Ти хто такий?" — спитав я. — „Українець!" — хлопець відповів. І всі ми оніміли. Остовпів я, і всі остовпіли. Невже цей хлопець свідомо це маґічне слово сказав? Ні, сумніву нема й не може бути.

Переглянулись ми мовчки між собою і, о диво, на очах сльози в усіх нас...

Цей випадок, читачу дорогий, я тому розповів, щоб пригадати, коли знали, або розказати, коли не знали, що в ті часи у нас на Україні Великій мало-хто з наших людей себе українцем називав, або знав і сказав, що він з діда - прадіда, зроду — українцем є й був, та ще й козацького роду.

Крім того те, що я розповів, як згадано на початку, 1920 року сталося. Себто вже через три роки після тої ніби „малої" революції в лютому 1917 року. Коли вже тисячі наших братів, батьків і синів за ту рідну Матір нашу Україну голови свої поклали.

Що ж тоді про ті часи та дні тої революції говорити. Коли на пальцях можна була тоді порахувати тих солдатів та підстаршин в російській армії, що знали й дійсно таки себе називали, хто вони й „чиїх батьків діти".

А ось, не дивлячись на те, я з тих часів про таку дивну подію розповім, що й повірити ніби тяжко. А вірте, дійсно сталось. Та до того ще й де? У самому серці Московщини — між тодішнім Петроградом та Москвою — в місті Твері, що пізніше Калініном назвали.

Одначе, щоб вперед не забігати, мушу заздалегідь сказати, чому я ту лютневу революцію „малою" в заголовку назвав. Хоч комусь може й не буде довподоби, що я про це взагалі згадав.

Але ми ж не „історики" новітнього ґатунку, що історію революції в Росії та революційної доби за певними вказівками згори, складають. Хоч і з фактів, які з правдою „гострo на ножах", як кажуть росіяни. Але зате годяться добре до вжитку...

Коротше кажучи, ту дійсно всенародну революцію, яка в історію ввійшла без великого В та Р, я тому „малою" назвав, щоб тій „другій" ореол „величі" не брати. Бо тоді б з тої „другої", та ще без великого В та Р, ледве б що лишилось.

Отже, застала мене та революція в згаданій Твері. В одному із запасних полків місцевої залоги, куди я незадовго перед тим з військового шпиталю перед поверненням на фронт дістався.

А хоч той „губернський город" Твер і був від Петрограду недалеко, докотилась та революція туди аж на третій день. І вже не як люта соціяльна „негода", але як готова, найлагіднішими гаслами препарована „Свобода".

Правда, одного-двох генералів убито. Але не тому, щоб на „клясовому ворогові" помститись. А так, подурному. — Не враховуючи обставини, з юрбою заграли. А звісно, юрба - юрбою, генерал чи адмірал, — царя нема? Отож до біса із тобою!

А що ж революція? Як з великого грому малий дощ, так з грізної громовиці в мирну маніфестацію обернулась. З лютої хуртовини в загальне братання перелицьованих дворян, робітників та міщан з військовою залогою перетворилась.

А залога — три полки та гарматний дивізіон — старшини, підстаршини та солдати, разом з населенням, свободу славити збирались і спільне свято святкувати готувались.

Прапори кумачеві з гаслами готують. Хто який — інші військові, а інші робітники. А ми, військові українці, хоч нас ніби й мало, всього-на-всього 17 душ зібрались, вже тоді інакше свободу розуміли: під своїм жовто-блакитним вітати її рішили. І тут же одноголосно мою пропозицію схвалили: „Не під звичайним - революційним до міста підемо, а під своїм, українським, серцем і душею підказуваним гаслом, свободу спімнемо!" Нарешті дочекались, прийшла довгождана година: „Хай живе Вільна Незалежна Україна!"

В стотисячному місті лише дві українські родини знайшлися: кравця-полтавця та чернигівця - м'ясаря. Жінки їхні українки ще тої ночі нам прапор жовтоблакитний пошили й сміливе горде гасло нашили.

Прийшов день святкування. Між тисячами війська з червоними прапорами купка з 17-ти українців із жовтоблакитним притулилась... Рушили колони, мають прапори червоні. Лише один жовтоблакитний між морем

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРО „ДАР" МОСКОВСЬКОЇ ПАТРІЯРХІЇ

У „Свободі" з 19 грудня м. р. надруковано під цим заголовком статтю, в кінці якої автор (В. С-ко) пише: „Як відомо, патріяршество в СССР відновила совєтська влада під час другої світової війни..."

Це твердження є неправдиве. Совєтська влада не відновлювала патріяршества в „Русскій Православній Церкві", але відновлення його сталося восени 1917 р., коли большевики ще не мали повної влади у своїх руках. За часів царату духівництво Московської Церкви все старалося відновити статут патріярха, щоб позбавитися світської контролі через посаду обер - прокурора св. Синоду. Тільки після повалення царату відновлення патріярхату стало можливим.

У серпні 1917 р. був скликаний в Москві Собор Православної Церкви, який своєю постановою від 28 жовтня відновив статут патріярха, а 18 листопада 1917 р. був обраний на цей пост патріярхом московський митрополит Тихон. Інший кандидат, харківський архиєпископ Антоній (Храповицький), великий україножер, не дістав належної кількости голосів.

Большевицька влада не втручалася в справи Церкви аж до видання декрету про відділення справ Церкви від держави 23 січня 1918 р., коли була переведена націоналізація всіх церковних маєтків. Перша конституція РСФСР, проголошена 10 липня 1918 р., ґарантувала певну свободу релігійної та антирелігійної пропаґанди, але не мала спеціяльних точок про обмеження діяльности Церкви.

Тільки восени 1922 р. був виданий декрет про „из'ятие" з володінь церков та монастирів всіх предметів культу, які мають цінність, як золото, срібло й дорогоцінне каміння, з оправданням, що держава потребує цього для допомоги голодуючим. Це був перший масовий голод в совєтській державі, головним чином на Волзі та Приураллі. Тоді ж почалися перші арешти духівництва і було переведено забиття архиєпископа Петрограда Веніяміна.

Патріярх Тихон був засланий до життя у монастирі, де він помер 7 квітня 1925 р. Собор, що був скликаний весною 1923 р., обрав на патріярха митрополита Петра, але він був також арештований й посаду заступника патріярха перебрав митрополит Сергій, який весною 1927 р. оголосив про льояльність Православної Церкви у відношенні до комуністичної влади.

Треба тут зазначити, що період кінця 1920-их років був зазначений початком створення та активности т. зв. „живої церкви", яку влада піддержувала в розрахунку розкладу релігійного життя. Тоді ж була поведена повільна та вперта акція проти Української Автокефальної Православної Церкви, велика частина духівництва якої була виарештувана та відбувся судовий процес проти неї, що привів до формальної ліквідації.

Від половини 1930-их рр. повільно створюється толерантне відношення совєтської влади до „русской православной церкви". Дійсні причини цього явища все ще неясні. Можливо, що тоді ГПУ вже спромоглося втягнути в її кадри досить своїх агентів, які допомагали у фабрикації обвинувачень не тільки проти самого духівництва, але й проти всіх релігійних осіб.

В кінці 1939 р. позначається офіційна зміна у відношенні до Церкви, і 8 вересня 1943 р. був переведений „леґальний собор", який обрав на патріярха митрополита Сергія.

Від цієї дати Уряд СССР використовує Церкву для своєї зовнішньої та внутрішньої пропаґанди. Весною 1943 р. сталася неймовірна подія: Сталін прийняв офіційно митрополита Сергія і дав йому дозвіл на скликання Собору Православної Церкви для обрання патріярха, що й було переведене з наданням йому титулу — „патріярх Москви і всієї Росії".

„Журнал „Безбожник" в грудневому числі 1938 р. оголосив, що триста тисяч служителів культу царської Росії „практично вимерли" у кінці того року.

Патріярх Сергій відписав в той самий день три декрети, в першому з яких пишеться: „Хай духовний голова Церкви благословить зусилля Уряду в його праці..." та заклик до всіх вірних християн об'єднатися в боротьбі проти фашизму для фінальної перемоги в ім'я Христа над спільним ворогом..."

Та особливо важливий третій декрет, підписаний всіма єпископами, що були на Соборі. В його останньому абзаці „оголошено анатему за зраду всім тим, хто закинув віру батьків та перейшов на сторону фашизму, ворога св. Христа і мусить бути відрізаний від нашої Церкви назавжди".

Це був акт оправдання для ГПУ заходів проти духівництва та вірних, що перебували під німецькою окупацією.

І. Світ

Пан І. Світ у своїй реакції на мою коротку інформаційну замітку п. н. „Дар" московської патріярхії, де я між іншим завважив, що патріяршество в СССР відновила совєтська влада під час другої світової війни, категорично заявив: „Це твердження є неправдиве".

Патріяршество в Росії створене було 1598 року за царя Федора, за згодою патріярхів східніх Православних Церков. Перед тим в Росії очолювали Церкву митрополити. Петро І у 1721 р., після смерти патріярха Адріяна, скасував патріяршество і заступив його Синодом.

У революційних 1917-18 роках на Помісному Соборі в Москві патріяршество в Росії відновлено — вибрано патріярхом Тихона Белавіна, який займав гостро вороже супроти совєтської влади становище і розсилав „патріярші послання", що їх трактували большевики як „контрреволюційні". В 1925

(Закінчення на стор. 4-ій)

Микола Плавюк

ПРАЦЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ В 1969 РОЦІ

(Звіт генерального секретаря на пленарній сесії в Торонті 28 грудня 1969)

(3)

Може саме на теперішньому етапі значення і роля СКВУ більші, як були дотепер. Нам конечно треба подбати про те, щоб дальша акція в цій справі перейшла із внутрішніх фронтів на зовсім інший, себто там, де вона буде вирішуватись. Бо остаточно для нас не є такою важливою справою ствердити, хто з Єрархів Української Католицької Церкви більше, а хто менше ту справу підтримує. Здається, багато важливіше стати на становищі, що всі Єрархи висловились за тією справою, а тепер слід нам шукати шляхів, щоб ті сили, які вирішуватимуть цю справу остаточно, вирішили її так, як цього наша спільнота бажає.

Така постава, правдоподібно, не надто популярна серед нашого широкого загалу, але її слід зайняти, бо інакше не ми, а нас будуть вести в цій справі!

Ведення цієї справи вказує, яку ролю може відіграти громадський сектор в житті нашої Української Католицької Церкви. Очевидно, що його роля зовсім не менша і у відношенні до інших українських Церков, і ми мусимо подбати про те, щоб комісія церковно-релігійних справ спрецизувала нашу поставу до процесів, які проходять як в Українських Православних Церквах, так і серед наших євангелицько-баптистських об'єднань.

7. Студійна Сесія з нагоди пленарної Сесії СКВУ.

На жаль, ця постанова не виконана, не зважаючи на те, що останнє пленарне засідання доручило нам її виконати. Причин на це є декілька. Для вужчої тематики, яка була схвалена — немає готових сил, дещо поширена тематика, яку ми пропонували — викликала хоч спізнені, але гострі застереження від членів Президії з терену ЗСА. Внаслідку ми не маємо фактично жадної студійної сесії, хоч є зібрані матеріяли від різних доповідачів та авторів.

Так виглядає справа з виконанням тих постанов, які рік тому прийнято на останній пленарній сесії Секретаріяту СКВУ.

Крім них були і інші справи, які, крім біжучої праці Бюра, виконували члени Президії Секретаріяту.

8. Справа збірника матеріялів І СКВУ:

Президія Секретаріяту СКВУ після основної анализи цього питання вирішила таки видати ті матеріяли, хоч дехто із членів не поділяє цієї думки. Момент який перерішив цю справу для нас остаточно — це відсутність в архівах СКВУ стрічки із записом протоколу чи повного перебігу нарад І СКВУ в 1967 році. Намагання відтворити перебіг нарад на основі пресових звідомлень вказали нам на те, що тільки частина матеріялів І СКВУ не лише видкована, але навіть зреферована на сторінках української преси. Натомість основна маса матеріялів, зокрема із світових з'їздів і сесій, не була видрукована в українській пресі.

В Президії Секретаріяту СКВУ цією справою займався ред. І. Сирник, всі матеріяли були узгіднені із секретарями І. СКВУ а д-р М. Сосновський опрацював передісторію І СКВУ. Львину працю при оформлюванні матеріялів виконала працівниця бюра СКВУ п. Г. Мухина. У висліді цих зусиль ми на цій сесії маємо змогу бачити перші примірники того збірника, і він поступить у продаж на початку 1970 року. Наш скарбник подасть інформації про кошти друку Збірника. Розглядаючи фінансовий аспект цієї справи, все ж таки просимо мати на увазі той факт, що на видання Збірника ми зуживали гроші, які українська спільнота склала на Перший Світовий Конґрес Вільних Українців, так що цей видаток аж ніяк не ущерблює фінансових ресурсів СКВУ на біжучу діяльність. Нам боргують майже всі громадські централі бюджет за 1969 рік, так що справу збірника пропоную розглядати окремо від фінансових справ, бо надіюся, що при відповідній реклямі він буде розпроданий і якщо не всі ,то поважна частина його коштів буде звернена з продажу.

9. Поїздки членів Президії Секретаріяту для затіснення контакту з нашими громадськими централями та співробітниками Секретаріяту СКВУ.

В хронологічному порядку слід би відмітити такі поїздки в 1969 році:

1. Поїздка екзекутивного директора СКВУ д-ра М. Сосновського до Европи в червні-липні. Безпосередньою причиною тієї поїздки був Світовий Конґрес Українського Студентства в Мюнхені, зорганізований д-ром Б. Футеєм, президентом ЦЕСУС і головою Комісії Студентських Справ при Секретаріяті СКВУ. Окрім доповіді, виголошеної на тому Конґресі, д-р М. Сосновський відвідав майже всі наші громадські централі в Европі та наші політичні чинники, і про це він окремо звітував.

2. При кінці вересня і на початку жовтня, в зв'язку з поїздкою до Риму, президент СКВУ о. д-р В. Кушнір відбув розмови з европейськими членами Секретаріяту СКВУ та представниками наших громадських централь.

3. В жовтні я відвідав Арґентину, Бразилію і Венесуелю. Крім загальних відомостей поданих на сторінках преси, хочу вказати на такі додаткові моменти цієї поїздки:

а) Дещо злагіднилась атмосфера на терені Арґентини. Принаймні вдалося довести до того що „Просвіта" взяла участь в Сесії Головної Ради УЦР 25 жовтня і заявила через своїх відпоручників, що „Просвіта" і надалі остається в складі Української Центральної Репрезентації Арґентини і буде в характері опозиції на тому терені проводити акцію проти теперішнього голови УЦР д-ра В. Іваницького. Не є це найкраща ситуація, але прошу пам'ятати про те, що на тому терені існували пляни, що „Просвіта" виступить з УЦР або що її усунуть. Думаю, що тепер ані одна, ані друга можливість не є реальною.

б) В Бразилії вдалось довести до створення Українсько Бразилійського Координаційного Комітету, в склад якого ввійшли представники обох Українських Церков та трьох центральних організацій. 2-го грудня 1969 року відбулось остаточне уконституювання органів створеного в моїй приявності УВКК. І так Владики Й. Мартинець і Іов Скальський стали почесними членами Президії УВКК, до 7-членної Екзекутиви вибрано о. В. Ханейка як голову, інж. О. Чечка як 1 заступника, інж. О. Шиманського — 2 заступника, інж. В. Ґалата — 1 секретаря, д-ра Маґаса — 2 секретаря, Іллю Горачука — 1 скарбника, інж. Скульського — 2 скарбника, Ю. Семчука — члена. Рада УВКК (Контрольна Комісія): о. М. Іванія голова, В. Чмир, Г. Безручко, інж. Р. Куліцкий, М. Дзюра — члени. На цій же нараді призначено о. В. Ханейка їхнім відпоручником до Секретаріяту СКВУ.

Цим рішеням введено певну ясність і правопорядок у справі представництва терену Бразилії в Секретаріяті СКВУ, яка на І СКВУ в 1967 році лише провізорично була полагоджена. Слід підкреслити багато доброї волі, яку виявив при ладнанні цих справ теперішній відпоручник до Секретаріяту СКВУ інж. Олександер Чечко, та дуже позитивну поставу до тієї справи обох Владик, без яких ледво чи вдалося б ту справу довести до успішного завершення.

(Далі буде)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

ПАМ'ЯТІ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРЯ Д-РА В. БІЛОЗОРА

17-го жовтня 1969 року відійшов від нас і 21го жовтня був похований на Українському Православному Цвинтарі у Баунд - Бруку між заслуженими учасниками Визвольних Змагань сотник - лікар д-р Володимир Білозор.

Він народився 24-го листопада 1890 р. у Львові. Його батько був книговодом в забезпеченевій фірмі, його мати була спольщена німка Антоніна Сватон. Коли його родичі перенеслися до Перемишля, він виховувався у свойого вуйка у Львові, освіченої людини з ліберальними поглядами. Від нього перебрав Володимир широкий світогляд, високу етику та любов до людини. Виховувався він у польському середовищі, не засвоїв доброго знання української мови. Після закінчення гімназії записався на медичний факультет Львівського Університету, де увійшов в товариство українського студентства і вивчив українську мову і став активним членом медичної громади. 1-го липня 1910 року брав участь в боротьбі за укр. університет, в якій згинув Адам Коцко. Білозор був тоді арештований поляками. Він перенісся на студії до Відня, де дістав абсолюторію. Докторат осягнув аж під час війни на університеті в Празі.

З вибухом 1-ої світової війни д-р Білозор вступив добровольцем до УСС-ів. З Кошем УСС перейшов на Закарпатську Україну — там працював в шпиталі. Опісля з боєвими частинами УСС-ів брав участь в боях на Маківці на Лисоні.

По розвалі Австрії в 1918 році перейшов до УГА. В травні 1919 з наступом польської армії Галлера УГА змушена була відступити на Схід. З відступом на Схід були зорганізовані 2 польові лічниці, комендантом 1-ої був д-р Білозор, 2-ої д-р Терлецький. Під час відвороту за Збруч д-р Білозор перебрав лічницю 2, командант якої захворів на тиф, і об'єднав її зі своєю.

За Збручем польова лічниця І Г. Корпусу короткий час працювала в Барі і у Винниці. Були то часи важкі, армія поголовно хворіла на сипний і поворотний тиф та дезентерію. Лічниця мала 500 ліжок і все була переповнена. Важка була праця лікарів, д-ра Білозора можна було бачити при праці пізно вночі, а в день приходилося йому заниматися адміністрацією лікарні, клопотатися про ліки і харчі. Лічниця у Винниці переходила часті зміни, як і ціла УГА. Була наражена на часті грабунки. Переходила з рук до рук: до денікінців, різного роду червоних повстанців - грабіжників і в решті большевиків. Д-р Білозор часами з нараженням власного життя мусів обороняти хворих старшин та стрільців перед нападами большевиків і червоних партизан.

У Винниці д-р Білозор одружився з п-ою Марійкой Фединською, що працювала сестрою у лічниці. Весною 1920 р. Дієва Армія УНР мала наступати з польською армією на большевиків. УГА відкрила їм фронт. Та поляки роззброїли УГА і забрали її у полон. Лічниця Білозора була одною з немногих частин УГА, що не дала себе полякам забрати у полон, і перейшла до Дієвої Армії. З протинаступом червоної армії лічниця виділила санітарні летючки до поодиноких дивізій Дієвої Армії, а решта лічниці під командою д-ра Білозора перейшла до Галичини до Жовкви. Там шпиталь зліквідовано, а його рештки, головно лябораторію, передано в розпорядження д-ра Музики і то стало зав'язком аналітичної лябораторії НТШ. По зліквідуванні лікарні д-р Білозор перейшов до Коломиї.

В Коломиї розпочав лікарську практику, поза тим працював як лікар каси хворих, а від 1926-го року, як шкільний лікар української гімназії. Як шкільний лікар він не лише виконує лікарські обов'язки, але став опікуном та приятелем молодих гімназистів та зацікавився їхнім життям, часто помагав незаможним ученикам матеріяльно. Співпрацював з пластовою організацією, терпів переслідування польської влади. В міжчасі поширив лікарську практику. Своєю гуманністю і солідністю здобуває собі повагу серед громадянства в Коломиї та околиці. Польська шкільна влада в 1931 р. звільнила його зі становища шкільного лікаря. Сам він зрезигнував з праці в Касі Хворих.

Тепер віддався приватній практиці і поза нею весь вільний час посвятив філії гігієнічного Товариства і для громадської роботи. Виїздив часто до сіл з доповідями та лекціями з гігієни. В тій праці допомагає йому його вірна дружина. Д-р Білозор оснував в Коломиї амбуляторію для сільської і міської бідноти, якій присвятив много часу.

З приходом большевиків працював як санітарний інспектор в Коломиї. Призначений був на вивіз в 1941 р., але завдяки вибухові війни врятувався від цього. З приходом німців в 1942 р. перенісся до Львова і там працював в Касі Хворих і для працівників Маслосоюзу.

В 1943 р. покликано його на члена до Військової Управи по медичному секторі для організації Укр. Дивізії „Галичина". З переїздом до Німеччини в 1944 р. часто виїздив до місць постою Дивізії. З приходом американської Армії до Німеччини осів в Розенгеймі а потім в Ділінгені, де працював в таборових амбуляторіях.

В 1949 р. переїхав до ЗСА і осів в Джерзі Сити, де дістав працю в шпиталі для хронічно хворих. Там своєю гуманністю здобув собі пошану та любов нещасних пацієнтів і багато з них після його відходу в листах висловлювали свою вдячність за його добре серце.

Недуга артретизму прив'язала його до милиць. Він все старався удержувати контакт з українською громадою. Живо цікавився працею Укр. Лік. Т-ва і Т-ва Укр. Ветеранів. Ще в травні 1968 р. хоч знеможений виступав як член Військової Управи з нагоди 25-ліття Укр. Дивізії.

Це був останній публічний виступ вояка лікаря сот. д-ра Білозора.

Д-р М. Т.

РЕЗОЛЮЦІЇ

ПЕРШОГО СОБОРУ ПІВДЕННО - АМЕРИКАНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ДНЯХ 28, 29 І 30-ГО ЛИСТОПАДА 1969 РОКУ В МІСТІ КУРИТИБІ, ПАРАНА, БРАЗИЛІЯ.

I

1. Перший Собор Української Автокефальної Православної Церкви Південної Америки, зібраний в днях 28, 29 і 30-го листопада 1969 року в місті Куритиба, Бразилія, ставить собі за ціль урегулювання та укріплення Церковного життя в православних громадах Південної Америки.

2. Собор відзначає знаменну дату тисячеріччя з дня смерти Блаженної Княгині Ольги, Величної Постаті української історії, Жінки-Володарки, яка підготовила ґрунт прийняття українським народом Віри Христової - Православної. Перед цією історичною Постаттю Собор в пошані схиляє свої голови.

3. В сумний для нашого народу час, час гноблення окупантом нашої Батьківщини - України, ми протестуємо проти жорстокого визиску, московським окупантом, нашого народу, проти нищення його духових, національних, культурних і матеріяльних цінностей та молимо Всевишнього, щоб Він подав сили і витривалости в його боротьбі за світле майбутнє.

II.

1. Собор з любов'ю й пошаною вітає Собор Єпископів: Блаженнішого Митрополита Іоана, Високопреосвященного Архиєпископа Мстислава, Преосвященного Єпископа Олександра, Преосвященного Єпископа Іова, а також все Духовенство і вірних нашої Церкви.

2. Вітаємо Ієрархію, Духовенство і Вірних братніх Українських Православних Церков у вільному світі.

3. Собор вітає наш многострадальний поневолений, але нескорений Український Нарід.

4. Собор з пошаною схиляє голови перед пам'яттю всіх Отців - Місіонарів і Громадян - Фундаторів українських релігійних громад, що жертвенно поклали свою працю для створення фундаменту за духові ідеали нашої Української Автокефальної православної Церкви в Південній Америці.

III.

1. Собор виносить синівську подяку Священному Соборові Єпископів Української Православної Церкви у З'єднаних Стейтах Америки за призначення Преосвященного Владики Іова на правлячого єпископа Української Автокефальної Православної Церкви в Південній Америці.

2. Собор вважає, що розбиття на різні юрисдикції нашої Української Православної Церкви у вільному світі завдає нашому народові і нашій Вірі Православній великої моральної шкоди. Тому ми вважаємо, що прийшов критичний час, який вимагає об'єднання всіх наших Православних Церков в один нероздільний організм згідно заповітів Христа: „Та буде одно стадо і один Пастир".

3. Собор висловлює подяку: Генеральному Церковному Управлінню УАПЦеркви в Бразилії, Братству Святої Покрови в Арґентині, Братству Святого Юрія Переможця в Параґваї та Церковному Управлінню УАПЦеркви у Венесуелі за доцьогочасну жертвенну працю для добра УАПЦеркви і для добра українців у Південній Америці.

4. Собор вважає за потрібне мати один пресовий орган церковно-релігійного характеру, видавництво Консисторії на Південну Америку. Тому доручає Консисторії визначити назву цього пресового органу, а також місце і тираж його видання.

5. Собор звертає увагу на необхідність створення при всіх церковних громадах шкіл і молодечих орга- Настоятелям духовну опіку нізацій та доручає отцям над ними. Рекомендувати Консисторії і Церковним Управлінням з поодиноких країнах Південної Америки провести зустрічі і конференції молоді.

6. Собор відзначає історичний момент у житті нашої Церкви в Південній Америці покликання до життя першої Консисторії на цьому терені і закликає всі православні громади підтримати в її діяльності.

7. Собор молить Божого благословення на вірних Святої Апостольської Української Православної Церкви на Батьківщині і в розсіянні сущих.

Український Народний Дім в Ірвінґтоні одержав дозвіл на розбудову

8-го жовтня 1969 року Міська Управа Ірвінґтону одноголосно затвердила рекомендації Комісії Пристосувань про уділення дозволу на розбудову УНДому. Подібний дозвіл був одержаний минулого року, який, на жаль, оскаржили сусіди, цебто Лютеранська Церква. Управа УНД прийшла до висновку, що правна дорога не лише буде коштовна, але потриває декілька років. По кількох вступних переслуханнях у Вищому Суді стейту Ню Джерзі обидві сторони осягнули компромісову розв'язку. УНДім зробив малі зміни у розміщенню та величині залі, Лютеранська Церква зобов'язалась не опротестовувати нового пляну і судову розправу припинено.

На цій підставі нові пляни затверджено, а Пастор та представник Лютеранської Церкви були тими, які доказували потребу великої залі для української громади.

Належить підкреслити, що створений фонд правної оборони цілковито покрив всі судові витрати і не надщербив фінансового фонду розбудови.

Управа УНДому, у зв'язку з одержаним дозволом, робить всі потрібні заходи, щоб з весною 1970-го року розпочати будову конечно потрібної великої залі.

Головою УНДому є інж. М. Семанишин а головою Будівельного Комітету д-р В. Гук. Архітектором є інж. В Котис, а правним дорадником адв. І. Романишин.

Н. Н.

ВІДЗНАЧИЛИ КОМПОЗИТОРА С. ЛЮДКЕВИЧА В ЙОГО 90-ЛІТТЯ

В кінці грудня 1969 р. у Львові й Києві відбулись музичні вечори для вшанування діяльности видатного українського композитора старої школи Станислава Людкевича, з нагоди його 90-ліття. Спілка композиторів УССР вислала ювілятові телеграму, в якій називає композитора батьком, наставником і вчителем молодших композиторів, вважаючи, що С. Людкевич „спрямував українську музику на єдино-вірний шлях — революційно-демократичної ідейности й реалізму". У привітальній телеграмі, надісланій у Львів, обійшлось без згадки про „соціялістичний „реалізм".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ФОНД ІМ. М. Д. ЛЕОНТОВИЧА

У часописі „Свобода" з 13 листопада 1969 р. було вміщено повідомлення УВАН про утворення спеціяльного музично-видавничого фонду ім. М. Д. Леонтовича.

Треба розуміти, що звернення УВАН стосується в першу чергу нас еміґрантів, нашої моральної і грошової допомоги.

Живучи у вільному світі, ми у великій мірі є зобов'язані і відповідальні за всебічне висвітлення життєво-творчого шляху наших видатних композиторів та відомих діячів українського мистецтва, які були замордовані чи заслані на каторжну працю окупантом України.

До сьогодні ми ще не спромоглися зібрати матеріяли і видати їх як свідчення про наші національні втрати музичної культури.

Крім цього треба признати, що видання музичних творів на еміґрації є найбільше занедбане. Утворення видавничо-музичного фонду дасть УВАН можливість виконати необхідну корисну працю.

На цю велику ціль, А. Подоляк (пенсіонер) вніс дві тисячі долярів. Він твердо знав про те, кому дарує свої заощадження, і глибиною свого серця відчув в ім'я кого, і чого він те робить.

Приклад А. Подоляка для нас великий. Він зрушив лежачий камін. Наші хорові організації, працівники мистецтва і багато людей, що душею пов'язані з музичною культурою прийдуть, і повинні прийти, з допомогою і зміцнять започаткований фонд А. Подоляка.

Свій внесок у сумі 100 долярів складаю на фонд ім. М. Д. Леонтовича.

Г. Китастий

Адреса УВАН:
206 W. 100 St., New York, N.Y. 10025.

Пластуни-сеньйори в Ню Йорку обдумували допомогу у вихованні молоді

Ню Йорк — В неділю, 23 листопада 1969 р., відбулися річні збори Осередку Праці (ОП) Уладу Пластунів Сеньйорів (УПС), при Пластовій Станиці в Ню Йорку.

Збори відкрив голова ОП УПС пл. сен. Володимир Дармофал, член сеньйорського куреня „Загону Червоної Калини", після чого відспівано пластовий гимн.

Починаючи збори, приявні вшанували хвилинною мовчанкою пам'ять довголітньої пластової провідниці й виховниці пл. сен. Кекилії Цьопи Паліїв, яка після важкої недуги відійшла у вічність 11-го листопада 1969 р., а представниця куреня пластунок „Ті, що греблі рвуть", до якого належала бл. п. Цьопа Паліїв, відчитала прощальне слово, що його над її домовиною виголосив голова Головної Пластової Ради пл. сен. д-р Ю. Старосольський.

На предсідника зборів був обраний пл. сен. д-р Яр. Падох, член „Червоної Калини", а на писаря пл. сен. М. Турко, з Куреня „Хмельниченки".

В друкованому звіті, між іншим, звертає на себе окрему увагу проглядне перечислення 15 курінних стеж, які діють в засягу Пл. станиці в Ню Йорку.

Після встановлення програми нарад та відчитання й приняття протоколу минулорічних зборів, голова Володимир Дармохвал, секретарка Поля Книш і інші члени проводу ОП склали звіти, які після довшої дискусії, на внесення контрольної комісії, одобрено й висловлено признання Проводові, а зокрема його голові пл. сен. В. Дармохвалові. Після цього відбулася гутірка про майбутню працю й чим і в якім розмірі місцеві пластові сеньйори можуть далі допомагати Пластовій Станиці в Ню Йорку в належному вихованні пластової молоді. З особливою увагою обговорено питання влаштування й сплату вже майже повністю перебудованого Пластового Дому та використання його приміщень, зокрема вибагливо збудованої великої залі. Піднесено вагу товариського життя пластового сеньйорату приятелів Пласту, до чого надається згадана заля, в якій слід буде влаштовувати чайні вечори з цікавою програмою. Відносно сплати Дому, загальна ціна якого сягає 200,000, винесено побажання, щоб всі сеньйори склали відповідні пожертви на його сплату та щоб батьки пластової молоді обов'язково допомогли в цьому, бо ж дім служитиме вперш у чергу вихованню їх дітей.

У зборах сеньйорів узяв участь також станичний Ню Йорку пл. сен. Павло Дорожинський, який вітав приявних від Станиці, дякував їм за поміч в праці та намітив дальшу потребу допомоги сеньйорів у виховних та адміністраційних завданнях Станиці.

У висліді виборів, Осередок Праці на черговий рік очолив пл. сен. Михайло Юзенів із „Чоти Крилатих". До Управи ОП, увійшли ще пл. сен. Юліян Гошовський, — заст. голови, пл. сен. Аполонія Кенш, — писар, пл. сен. Мирон Левицький, — скарбник і члени пл. сен. Галя Хамула, пл. сен. Л. Черник і пл. сен. Богдан Кузишин.

(— м. т.).

Заклик УМХСлужби до жертвенного Українського Громадянства!

Головна Управа Української Медично - Харитативної Служби, бувший Український Червоний Хрест з часів наших визвольних змагань, уважає своїм обов'язком щиро подякувати Громадянству за дотеперішню жертвенність на збірку „Діти — Дітям", яку щорічно з великою посвятою і трудом переводить Українська Американська Жіноча Допомогова Організація враз із своїми Відділами, голова п. Ольга Томашівська та секретар п-і Стефанія Бартко, якою ми досі рік-річно улаштовували дітям свята св. Миколая, або Різдвяну Ялинку, обділюючи пакуночками, або у більших скупченнях відповідною сумою грошей, у яких місцеві клітини влаштовують свята, звичайно з якоюсь сценкою, та які мають національно-релігійне і виховне значення. У наших квартальних допомогових звітах, а особливо у звітах святомиколаївських і різдвяних, подаємо докладно поіменні списки дітей та місце осередку, до якого належать. І так в 1964 році обділено 972 дітей, в 1965 — 1,376, в 1966 — 1,080, в 1967 — 1,301 і в 1968 — 1,189 дітей від 3 до 14 року життя. Скількість обдарованих дітей залежить від жертвуваної на цю ціль суми.

Пересічно на допомоги, лишень на ці свята видаємо від десятьох до дванатцятьох тисяч марок, залежно від жертвованої суми, не забуваючи і тих з-поза залізної заслони. Річно ми видаємо усіх допомог на коло сорока тисяч марок.

Просимо і під цю пору не забувати пожертвувати на збірку „Діти — Дітям", щоб ми змогли і цього року, як і у минулих, хоч тисячу дітей обділити і сповнити наш національний обов'язок на втіху та радість наших дітей.

Наперід щиро дякуємо за Ваше зрозуміння праці Українського Червоного Хреста на чужині та просимо — Допомагайте нам Допомагати!

Головна Управа УМСХ

ЕҐНЮ ДОРАДЖУЄ ПРИВИКАТИ ДО АВАНТУР „ЛІВИХ"

Маніля, Філіппіни. — Віце-президент Спіро Еґню заявив на пресовій конференції у Манілі, столиці Філіппін, у вівторок 30 грудня ц. р., що демонстрація націонал-комуністів, з якою він стрінувся попереднього дня, „не мала значення" та що „треба привикати до авантур лівих, як до явища новітнього життя".

ПРО „ДАР" МОСКОВСЬКОЇ ПАТРІЯРХІЇ

(Продовження зі стор. 2-ої)

р. патріярха Тихона совєтські аґенти отруїли.

Обраний на патріярха митрополит Петро був арештований, а його наступник митрополит Сергій уже не відігравав жадної ролі в церковному житті. Фактично патріярхія в СССР існувати перестала, а з початком колективізації загнана була в підпілля і Церква — її представляють тепер переслідувані режимом т. зв. „тихоновці", або „істинно - православні християни".

„Від половини 1930-их років, — пише п. Світ, — повільно створюється толерантне відношення совєтської влади до „русской православної церкви". Звідки він це взяв?! Таж це були вже часи найжорстокіших „чисток". Таж саме тоді визбирували та вивозили на північ і на Сибір ще не виарештуваних священиків, а „попівських" та „дяківських" дітей викидали з шкіл і установ з „вовчими білетами".

Щойно в 1943 р., коли Сталін зі своїм Політбюром мобілізував усі засоби, щоб врятувати від загибелі совєтський режим, заапелювала Москва до національних і релігійних почувань російського, а також інших народів СССР. І тоді з Сталінового „благословенства" відновлено московське патріяршество, а на патріярха вибрано" митрополита Сергія, людину морально заломлену. Після його смерти (1944) на Помісному Соборі в Москві „вибрано" митрополита Алексєя, вірного слугу Сталіна і його наступників. Нині Російська Православна Церква є аґентурною установою, яка тісно співпрацює з КҐБ.

До речі, титул Алексєя не „патріярх Москви і всієї Росії", як пише п. І. Світ, а — „патріярх московський і всея Руси". В цьому теж є своє політичне значення.

Восени 1922 р., пише п. І. Світ, совєтська влада забирала з церков і монастирів усе золото і дорогоцінне каміння, оправдуючись потребою допомогти голодуючим. Нічого з того добра і за те добро голодні не одержали. З поширюваного тепер в СССР листа Леніна до ВЦВК (Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету) виходить, що цим золотом мала виказатися совєтська делеґація на Ґенуезькій конференції в справі устабілізування економічних відносин в Европі.

„Це був перший масовий голод в совєтській державі, — пише п. І. Світ, — головним чином на Волзі і Приураллі". — Голод 1921-22 років забрав сотні тисяч жертв на Україні, де голодних дітей рятувала американська допомогова організація АРА (Амерікен Реліф Адміністрейшен), пізніше представлювана в совєтській пресі, як „шпигунська організація".

Створення в 1921 р. Української Автокефальної Православної Церкви, переслідування її духовенства та вірних і знищення її в 1930-их роках — окрема тема, якої тут не торкаємось.

В. С-ко

„МАЛА" РЕВОЛЮЦІЯ І ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

червоних миготить. Ваблячи своїх і дратуючи вже тоді помітно ворожих - чужих.

Чотири версти від убікацій залоги до міста. Але щонекрок, то все нові й нові, старшини й вояки, від своїх частин відставали й до жовтоблакитної колони приставали.

То українці душею й тілом відчули, про що може ще ніхто їм не казав: що вони — українці родом. І що то гасло „Хай живе вільна незалежна Україна!" кожному з них дороге й миле, як матері дитина.

І диво дивне сталось: скромна купка українців під прапором жовтоблакитним в могутню двотисячну колону розрослась. І центральну міську площу не маленька жменька фанатиків, а велика національна сила затопила.

І що ж виявилось нарешті: не з сірої, безбарвної маси національно індеферентних „солдат" ціла залога складалась, а з національно-приспаної мозаїки племен, великої тюрми народів, якою й ціла Росія була. А тверська залога майже чи не половину українського „племени" в собі мала. І то лише в полках. А гарматний дивізіон з командиром полковником Гудимою на чолі увесь український був.

Довго ще після того українці своїм відмінним, не хамським поводженням були центром захоплення, уваги й загальної пошани російського населення Твері.

І в міському саду музиканти мало-коли іншу, не українську музику грали, знаючи, що в саду всім відомі представники української залоги гуляли. Навіть уже здалека, коли вони лише до саду наближались, оркестра їх до того „малоросійським", а тепер вже українським попурі вітала.

Так виглядали початки українського руху за першої, „малої", а вправді головної й дійсно людяної революції. Того руху, який до об'єктивної історії під назвою „українізації військових частин в російській армії" ввійшов.

На жаль, цей рух тодішні наші чинники своєчасно підхопити й використати не могли й не зуміли. І хоч не по своїй вині допустили, щоб східні гасла цей рух розклали й в брутальний спосіб затоптали.

Отож, розповівши, до вас звертаюсь, друзі наші песимісти. Читайте! А прочитавши, запам'ятайте! І час від часу собі цей приклад пригадайте! Але на „підупад" або й „занепад" українського патріотизму лише потиху нарікайте. А ви, брати наші оптимісти, особливо молоді, читайте і ще вище український прапор піднімайте! Палким словом, героїчним чином, з непохитною вірою в перемогу наш незламний патріотизм плекайте. ХАЙ ПОЛУМ'ЯМ ГОРИТЬ!

Щоб його, як колись, ніхто й ніде, що світ - світом, нічим і ніколи згасити не міг!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 9-го СІЧНЯ 1970 р.

РОСФОРД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Михаїла — 235 Відд. відбуватимуться в другу неділю місяця. Управа Відділу на 1970 р.: Лев Бобак, гол., Василь Мельник, заст., Мих. Бобер, секр., Петро Луківський, заст., І. Андрен, касир. Контр. Ком.: И. Бобак, Ів. Теплий, Ів. Александер.

СУБОТА, 10-го СІЧНЯ 1970 р.

ЧИКАҐО, Ілл. Збори 220-го Відд. св. ап. Петра і Павла в Союзовому Домі. Новий склад Управи на 1970 р. Д. Овчарчин, гол., Е. Блідий, заст., І. Мелінишин, секр., М. Босий, заст., П. Ґут, касир, М. Орищук, гол. Контр. Комісії, В. Кізяк і В. Мельник — члени. Місячні збори будуть відбуватися кожної другої суботи місяця о год. 7-ій веч. Проситься все чл. вплачувати вкладки на час. — Управа.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. о год. 7:30 веч. в залі УНДому, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. Управа на 1970 р.: Стефанія Стеців, гол., Н. Басняк, заст. гол., Ю. Баранюк, фін. секр., Марія Ґерус, кас., Контр. Комісія: майор І. Тарнавський, гол., Людмила Музика і Клявдія Кіндзельська — члени. — Управа.

НЕДІЛЯ, 11-го СІЧНЯ 1970 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні загальні збори Т-ва Запор. Січ 251 Відд. о год. 1-ій по пол. в церковній залі св. ап. Петра і Павла, Вест 7-ма вул. Проситься чл. прибути. — В. Козир, предс., Т. Шмаґала, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори 219 Відд. ім. М. Грушевського о год. 11-ій перед пол. в церковній залі при 675 So. 19th Street. Просимо вирівняти залеглі вкладки. — М. Юров, секр., П. Шкварко, предс.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 3-ій по пол. в домівці УНДому. В січні місячних зборів не буде, просимо вплатити чл. вкладки перед річними зборами. — Управа.

МОНЕСЕН, Па. Збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в українській залі на 2-ій вул., 213 Скупмекер Аве. Проситься чл. прибути на збори, і вирівняти вкладки. — П. Янковський, пред., М. Куць, секр.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва М. Шашкевича — 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при вул. Ґрилінґа 2376. Проситься прибути на зобри, вислухати звіту Контр. Комісії та бути при заприсяженню нової Управи. — М. Борисьkевич, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd о год. 1-ій по пол. — І. Попович, предс., І. Жгита, кас., М. Бобечко, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. На порядку дня: відчитання імен померших членів та інсталейшен парті. — П. Дзюба, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

КЕМПБЕЛ, Огайо. Річні загальні збори Т-ва Сокіл — 218 Відд. о год. 1:30 по пол. у власнім домі при 165 Гордон Аве. На порядку: звіт з праці та вибір нової управи на 1970 р. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — В. Мисів, пред., И. Темник, секр.

ПАРМА, Огайо. Річні збори Т-ва Сокіл — 336 Відд. о год. 1-ій по пол. в задній кімнаті при церкві св. Йосафата при 5720 Стейт Род. На порядку: звіт Управи і Контр. Комісії, вибір управи на 1970 р. Після зборів — прийняття для членів. — В. Шмагло, предс., Г. Кісіль, секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОМАН ФЕНЧИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 204 Т-ва о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., помер 2 грудня 1969 року на 63 р. ж. Нар. в Дунаєві, Зах. Україна, став членом УНС в 1944 р. Полишив у смутку дружину Розалію, сина Романа і сестри: Надію і Ольгу в Україні. Похорон відбувся 6 грудня 1969 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Палідвор, секр

JOHN HUSAK, член УНС 148 Відд. С-ва Непор. Зачаття в Балтиморе, Мд., помер 13-го грудня 1969 р. на 55 р. ж. Покійний нар. в ЗСА, став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину Дженовефу. Похорон відбувся 16-го грудня 1969 р. на цвинтарі Голи Розари в Бофало, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ВАСИЛЬ ЛУЦЯК, член УНС Відд. 331 Т-ва І. Франка в Балтимор, Мд., помер 11-го грудня 1969 р. на 52 р. ж. Нар. в Черемхові, пов. Коломия, Україна, став членом УНС в 1960 р. Полишив у смутку дружину Анну, 2 доньки: Даню і Стефу. Похорон відбувся 15-го грудня 1969 р. на цвинтарі церкви св. Михаїла в Балтиморі, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Т-ва

ОЛЬГА БІЛОҐАН, членка УНС Відд. 353 Т-ва Запор. Січ в Ню Брансвік, Н. Дж., померла 9-го грудня 1969 р. на 64 р. ж. Нар. в Перт Амбою, Н. Дж., стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку мужа Осипа, зам. дочки: Наталю, Рожу, і 4 внуків. Похорон відбувся 13 грудня 1969 р. на цвинтарі св. Ґертруди в Вудбрідж, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Оріховський, секр.

ANNA KAPKO, довголітня членка УНС Відд. 206 Т-ва Запор. Січ в Голден, Масс., померла 11 грудня 1969 р. на 78 р. ж. Вступила в члени УНС в 1916 р. Полишила в смутку сина Дмитра, 2 дочки: Марію і Надію і 3 внуків. Похорон відбувся 13 грудня 1969 р. на укр. православному цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.
Вічна Їй Пам'ять!
Л. Гордінк, секр.

АННА ДУСАНІВСЬКА, членка, УНС 127 Відд. Б-ва св. о. Миколая в Бофало, Н. Й., померла 13 грудня 1969 р. на 73 р. ж. Нар. в Україні, стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку синів, дочок, внуків і ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 17 грудня 1969 року на цвинтар Кальварі. в Чіктоваґа, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія А. Гаравус, секр.

HELEN KNIHNICKA, членка УНС Відд. ч. 58 в Ютиці, Н. Й., померла 14 жовтня 1969 р. на 74 р. ж. Народилася у Львові, Україна, стала членкою УНС в 1935 р. Полишила в смутку 2 синів: Михайла і Євгена. Похорон відбувся 18-го жовтня 1969 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Ютиці, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Ковалевська, секр.

ЮРІЙ Т. ГРУШКЕВИЧ, член УНС Відд. 174 Пластового Т-ва в Дітройті, Міш., помер 15 жовтня 1969 р. на 62 р. ж. Нар. в Тернополі, Україна, став членом УНС в 1962 р. Полишив у смутку дружину Ірину, доньки: Богдану і Оксану, синів. Володимира і Ярослава та внучку Роману. Похорон відбувся 18 жовтня 1969 р. на цвинтарі Оливної Гори в Дітройті, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Слюсарчук, секр.

ОЛЬГА ТІМКО, членка УНС Відд. 53 в Піттсбурґу, Па., померла 12 жовтня 1969 р. на 69 р. ж. Нар. в с. Врублік, пов. Санок, Україна і стала членкою УНС в 1941 р. Полишила в смутку сина Михайла і дочку Теодору, 10 внуків і сестру Сонію. Похорон відбувся 15 жовтня 1969 р. на цвинтарі Юніон Дале в Піттсбурґу, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Сачко, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, Ч. 6301. Вождь Гіво і його знахур Нікко

Запрошений на конференцію великих вождів — без знахура його племени банґі — прибув товстий, заможний вождь Гіво, але з ним також найбільш небезпечний обія-муж континенту.

Весь талант того замаскованого Нікка — це зло, приятелю Ґана! Коли б він був у мому племені — я вбив би його!

Прибув клопіт, сотнику Дикий Коте! Маю надію, що мудрість вождя Меду допоможе нам перехитрити Нікко, що спричинює клопіт!